

imperatum; si nullum est opus bonum, sinè amore Dei? Prop. 57. *Totum deest Peccatori, quando ei deest spes: & non est spes in Deo, ubi non est amor Dei*; nempe benevolus, qui propriè charitas appellatur, ut habet Propositio 58. *Nec Deus est, nec religio, ubi non est charitas*. Si nihil in Peccatore sit absque spe, neque hæc esse possit sinè charitate; frustranea sinè ea erit omnis gratia; & ut parum, vel nihil utilis omnis actus est, qui neque ad religionem ulla ratione pertinet, neque ad Deum, ad quid boni posset gratia sinè charitate conducere?

9 Sensus itaque Authoris est, quòd *omnis cognitio Dei non possit venire, nisi à Deo, quodque sinè charitatis gratia* (qua vel charitas ipsa elicitur, vel actus ab ea imperatus) *non producat, nisi præsumptionem, vanitatem, & oppositionem ad ipsum Deum*. Alia enim gratia, juxta Quesnellum neque datur, neque dari potest; cum omnis alius actus huic Theologo *malus* sit; ad malum autem dari gratiam non posse, in omnium sententia manifestum est, neque ab ullo rationis compote vocari potest in dubium: aliàs Deus naturâ perfectissimus statueretur author peccati.

Si autem *omnis cognitio Dei sinè gratia charitatis*, & quidem re ipsa charitatem efficiente, vel actum à charitate imperatum (Nam gratia sufficiens præter efficacem, juxta Quesnellum in hoc statu nulla est) si, inquam, *omnis cognitio Dei, sinè tali gratia non producat, nisi præsumptionem, vanitatem, & oppositionem ad ipsum Deum*, evidens est, *omnem Dei cognitionem* in infidelibus, charitatis, & conversionis efficacem gratiam non habentibus, aliud non producere, quàm præsumptionem &c. Cum verò, etiam fatente Quesnello, *Omnia ea cognitio non possit venire, nisi à Deo*; quomodo Deum hic Theologus vindicabit à crimine, cuius ipsum statuit in hominibus authorem; infundentem scilicet sui cognitionem sinè gratia, atque adedò principium peccati efficax, & necessarium?

Porrò si cognitio Dei bona, & quæ non nisi à Deo est, effectum pariat tam perversum in Philosophis Ethnicis, qualem producent in ipsis cognitiones cæteræ, & longè inferiores? Non poterit sic evitari Propositio Bajæ 25. *Omnia opera infidelium sunt peccata, & Philosophorum virtutes sunt vitia*, quam proscripsere pridem tres Summi Pontifices. Neque declinabit Quesnellus censuram recentius ab Alexandro VIII. latam adversus octavum hunc articulum inter 31.: *Neceffe est infidelem in omni opere peccare.*

Sed quænam vel in ipsis fidelibus cognitio, vel cogitatio peccatum non pariet sinè memorata gratia charitatis? Ipsa fides, quantumvis sancta Dei cognitio, si ad spem excitet sinè tali gratia, non efficiet *nisi præsumptionem, vanitatem, oppositionem ad ipsum Deum*.

Quis denique virtutis actus, solam si exceperis charitatem, à vitio liberabitur? Omnis enim virtutis actus à cognitione oritur, & quidem, si actus religionis, aut virtutis theologicæ sit, profuit à cognitione Dei; si autem omnis cognitio Dei sinè illa gratiâ nihil suggerat, nihil instillet, nisi peccatum, quid melioris fructus proferent cognitiones creaturarum? Plura sunt consecraria virulenta, quæ ex præsentis articulo, si non solùm in sensu obvio, sed & authoris accipiatur, manifestè profluunt. Sed eorum iniquitatem minimè averfantur novi Ecclesiæ, & fidei Catholicæ reformatores.

Superfedeo hic cumulandis argumentis theologicis, quæ pro operibus intrâ naturæ ordinem bonis doctissimè traduntur à Scholasticis, apud quos passim obvia conspici possunt; nominatim apud Cardinalem de Aguirre Theologiæ S. Anselmi totâ disputatione 118., ubi sectionis primæ titulus est: *Posse naturam hominis lapsam simpliciter, & expeditè agere unum vel aliud bonum opus ex facilioribus in genere moris, & sterile ad salutem, cum Divino adjutorio quidem; verùm absque speciali auxilio, sive gratia per Christum*. Probationes ex Conciliis, ac Patribus. Sectionis 2. titulus: *Eadem doctrina, luculenter demonstratur ex apertissimis testimoniis S. Augustini, cujus autoritate potissimum abutuntur Adversarii*. Verùm instituto meo sufficit Constitutionis defensio, & damnatarum impugnatio Propositionum, intactis Catholicorum inter se dissidentium opinionibus.

CAPUT II.

Convelluntur adversantium argumenta desumpta ex Scripturis Sacris.

1 **D**E cognitione Dei, quæ fuit in Philosophis Ethnicis ita testatur Apostolus Epist. ad Romanos cap. 1. vers. 19., & sequentibus: *Quod notum est Dei, manifestum est in illis, Deus enim illis manifestavit. Inuisibilia enim ipsius à creatura Mundi per ea, quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur. Sempiterna quoque ejus virtus, & Divinitas; ita ut sint inexcusabiles; quia*